

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. EVFOLYAM, 8. SZÁM

Ara: 50 fillér

1963. ÁPRILIS 22.

A „hat oldal”

Bizonyára minden olvasónk örömmel fogadja, hogy a Közgazdász ezúttal megváltozott terjedelmében — hat oldalon jelenik meg. Mindannyian szeretnénk, ha e változás nem csupán a lap árában jutna kifejezésre. Milyen lehetőségeket ígér a hat oldal?

Mindenekelőtt színesebbé, sokoldalúbbá válhat a lap. Több helyet kaphatnak az irodalmi, művészeti kérdések. Gyakrabban jelenhetnek meg hallgatóink és oktatóink tollából színvonalasabb irodalmi próbálkozások. Sok erkölcsi és világnézeti problémát lehetne tisztázni. Érdeklődésre számotartó formában érthetnénk a főbb bel- és külpolitikai eseményeket...

Vagyis a lap iránt megnyilvánuló sokféle igényt gazdagabb témakörrel, változatosabb műfaji megoldásokkal, színvonalasabban lehetne kielégíteni.

Nem véletlen azonban, hogy az imént leírt mondatok szinte kivétel nélkül, feltételek módjában vannak. Először is, a hat oldalt kitöltő cikkek rendszeresen meg kell írni. Másodsor pedig úgy kell megírni, hogy azok megfeleljenek a jogos igényeknek és várakozásnak. De mire hárul ez a feladat? Nálunk nincsenek hívatásos riporterek, publicisták, humoristák. A lapot egyetemünk diákjai és oktatói írják — társadalmi munkában. A lehetőségekből valóság elsősorban csak önkéntes munkájuk révén válhat... és reméljük, hogy válik is.

A nagyobb terjedelmhez az eddiginél sokkal több munkatárs közreműködésére van szükség. Szívesen fogadunk minden új segítőt „tollat”, és minden vélemény, ötletet, közreműködést — ezt kérjük is a KISZ-csoportoktól a közeljövőben kiostásra kerülő kérdőívek kitöltésével.

Baráti üdvözet

Egy éve annak, hogy lapunk hírt adott az Alba Regia párttitkáráról, Szirbik Ferencről, egyetemünk nyelvi tanszékének oktatójáról. A cikk tájékoztatta olvasóinkat arról, hogyan segített Szirbik elvtárs a szovjet felderítőknél, amikor a szovjet csapatok átmenetileg kiürítették Székesfehérvárt. Ez a történet a legutóbbi idő-

kig a részt vevők titka maradt, s csak három éve, Marija Fortusz kezdeményezésére került napvilágra. Azóta, Marija Fortusz és Szirbik elvtárs leveleznek egymással. E baráti levelezésből olvasóink számára is érdekes lehet az a pár üdvözlő sor, amelyet Marija Fortusz hazánk felszabadulásának évfordulójára írt:

„Дорогие друзья!
Поздравляю вас с 18-ю годовщиной освобождения Венгрии, за которое мне вечно благодарен 18 лет. Радованию и удивлению, когда узнаю о ваших успехах в изучении русского языка, о том, что вы не только говорите, но и пишете на русском языке. Желаю вам успехов в изучении русского языка. С уважением, Мария Фортуш”

„Drága Barátaim!
Köszöntöm Önöket Magyarország felszabadulásának 18. évfordulója alkalmából, amelyért 18 évvel ezelőtt együtt harcoltunk. Örömmel tölt el az akkori áldozatok eredménye, amelyet nem adtak ingyen.
Még nagyobb sikereket kívánok Önöknek a munka és az élet minden területén.
Testvéri üdvözléssel: Marija Fortusz.”

Kísérlet után — megvalósítás előtt

A Művelődésügyi Minisztérium utasítása alapján az elmúlt év első felében a közgazdászok továbbképzése is megindult és jelenleg már a harmadik félévénél tart. Az eddigi tapasztalatok szerint a közgazdászok továbbképzése megfelelő-e céljának? — Erre a kérdésre kértünk választ dr. Forgács Tibor elvtársától, a Közgazdász Továbbképző Tagozat vezetőjétől.

— Az 1962-es miniszteri utasítás igen nagy jelentőségű volt, mivel a közgazdászok számára is megteremtette a szervezett formában történő továbbképzés lehetőségét — mondotta Forgács elvtárs.

A tagozat csaknem három félévének tapasztalatai alapvetően kedvezőek. A nagy többségükben megfelelő színvonalú előadások segítségével nyújtottak a résztvevőknek közgazdasági műveltségük fokozásában és a gyakorlati munkában is. A résztvevők száma is elegendőnek bizonyult az önköltségségesség fenntartásához; a matematika iránt különösen sokan érdeklődnek.

Az eltelt időszak tapasztalatai, az egyre csökkenő létszám azonban azt is megmutatták, hogy az eddigi munkát és a továbbképzésnek ezt a formáját

csupán kezdeményezések, sikeres kísérletek tekinthetjük.

A különböző szinteken és színvonalon folyó, sokszor egymást fedő tanfolyamokkal szemben, az a cél, hogy az egyetemi tanulmányok folyamán szerzett széles közgazdasági alapokra építve, egyes konkrét munkakörök ellátására specialistákat képezzünk. Ezt tartjuk a továbbképzés legfontosabb feladatának. A továbbképző tagozat

a felsőfokú képzettséggel rendelkezők számára jelentősen továbbtanulási, fejlődési lehetőséget.

A közelmúltban létrejött fel-

sőfokú technikumok nem okoznak-e problémákat ezzel kapcsolatban?

Le kell szögeznünk, hogy a felsőfokú szakiskolák nem jelenthetnek „konkurrenciát” az egyetemet végzettek számára. Másrészt

az alacsonyabb szinten folyó speciális képzés a továbbképzést sem helyettesítheti.

Ellenkezőleg: ezek a szakiskolák megkönnyítik az egyetem munkáját, mert így nem kényszerül túlzottan szétaprózott szakosításra.

Az igazi problémát a kérdés másik oldala — a résztvevők biztosítása jelenti. Legfőbb céljának, a specializációnak csak akkor tud eleget tenni, ha valamilyen formában intézményesen érdekeltté teszik a dolgozókat a részvételben.

A mérnökökével hasonló színvonalú és látogatottságú továbbképzés például csak abban az esetben valósulhat meg, amennyiben

hasonló kedvezményekben is részesülnek a résztvevők.

(Utazási költségek, tandíj megtérítése stb.) Természetesen sor kerülhet viták rendezésére, céltanfolyamok beindítására a felsőfokú képzettséggel nem rendelkező gyakorlati szakemberek számára, doktori szigorlatra előkészítő tanfolyamokra stb. Azonban a felsőbb szervek határozata és segítsége szükséges ahhoz, hogy az egyetemi anyagra épülő, több féléves, a szó szoros értelmében vett továbbképzés induljon meg a közgazdászok számára is.

V. G.

Fiatalok kórusa

Bennünk már úgy él a szó, hogy béke, mint maga a végtelen. Nem létezése értelmünket és elképzelésünket meghaladja. A pusztulást és a félelmet csak úgy ismerjük mint alattunk álló erőt,

Mely nem létezhet a béke végtelentől jövő és a végtelenbe tartó örökkévalósága mellett. Csak magát a fogalmat ismerjük, háború, Robbanásoktól döbben meg agyunk, Látjuk a fényt, ahogy a golyó végigszáguld a házak felett, Az összeomlás pattog füllünkbe meg, De nem tudjuk, mi az a félelem, mely arra vár, hogy minden megsemmisüljön.

Laurencsits Gábor

A közölt vers az irodalmi pályázaton III. díjat nyert.

A VII. számú autópályán...

Mivel egyetemünk diákjainak többsége a tárnoki táborban fogja tölteni nyári szünidejét, a KISZ-csoportok és Postaiügyi Minisztériumban Oroszlán László főmérnök elvtársához fordultunk.

Az út — mondotta — a VII. sz. autópálya nevével viseli és hazánk eddigi legmodernebb útja lesz. Budapest—Székesfehérvár között épül meg, két ütemben.

Az első ütemben két nyommal megépülő fél szélességű autópálya megépítése határideje 1966 vége, 1967 eleje. Ezt követően — belátható időn belül — az egyre növekvő forgalmi igényeknek megfelelően épül meg a II. ütemben a másik két nyom. A középső zöld sávval elválasztott négynyomú autópálya 120 km/6 tervezési sebességének megfelelő műszaki jellemzőkkel készül.

Az országgyűlés mintegy 500 millió forint beruházási hitelt szavazott meg, s ennek tíz százaléka már ebben az évben felhasználásra kerül. Kezdetben a KISZ-építőtábor Tárnok közelében kívánjuk elhelyezni — folytatta Oroszlán elvtárs, majd a következő években közvetlenül a Velencei-tó partjára helyezjük át.

Végezetül számszerű tájékoztatásképpen elmondta, hogy az I. ütemben mintegy 2,7 millió m³ föld megmozgatásáról van szó, természetesen gépekkel, és csak pár tízezer m³-t kell majd a táboroknak kézzel megmozgatniok.

További felvilágosításért a tervezési munkákat készítő UVATERV-nél Jakab Sándor szakági főmérnök és Vályi László ir. tervező mérnök elvtársakhoz fordultunk.

Vályi elvtárs elmondta, hogy a VII. autópálya az I. ütemben 13,80 m koronaszélességgel épül, 7,50 m széles betonburkolattal, és autópálya jellegét már az I. ütemben színtelen keresztesmentesség biztosítja. A forgalmi csomópontokban fel- és lejárók épülnek, vasúti és közúti kereszteseknél alul-, illetve felüljárók.

A tárnoki KISZ-tábor feladata mintegy 70 000 m³ kézi földmunka elvégzése lesz. A tervezőnek elmondták, hogy a tervezés alatt álló útszakaszon (lásd térkép!) jelenleg helyszíni kitzés és talajmechanikai vizsgálat folyik. Az általa részletes feltárása a földmunka tervezéséhez szolgálat nélkülözhetetlen adatokat.

Tárnoknál a talaj agyagos, tehát jó kondíciószerzési lehetőséggel számolhatunk.

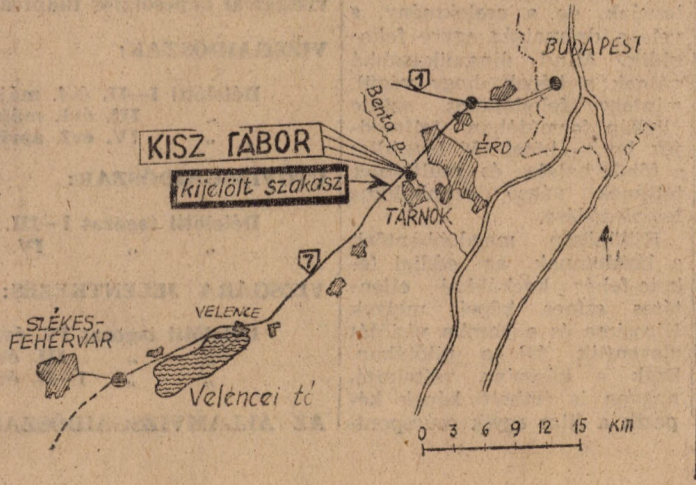
A tábor a Benta patak jobb partján, Tárnok község közelében, esztétikus környezetben

települ, autóbusszal a Velencei-tó és Budapest is jól megközelíthető.

Az út közgazdasági szemmel nézve is érdekes. Vályi elvtárs elmondta, hogy a megépülő 7. sz. főköz. út tervezési kapacitása kb. 6000 egységjármű/nap, míg az új, fél szélességű autópálya tervezési kapacitása 8000 egységjármű/nap lesz.

A két útvonalon együtt tehát 14 000 egységjármű nagyságú forgalom bonyolítható le naponta. Különösen fontos ez a nyári csúcscsúrák forgalmának levezetésénél, mert a balatoni üdülőforgalom már az elmúlt évben is telítette az utat a hétvégi forgalomban. A forgalom rohamosan fejlődik, ezért lehetséges, hogy Martonvásárig — a teljes befejezés előtt — meg kell majd nyitni az utat.

R. L.

Húsvét Egerben

Együtt utazott velem az agyonszűfolt húsvéti vonaton. Mint általában a hazatérők, ő is telve volt kíváncsisággal, válami feszültséggel. Mesét, kérdez, vitatkozik, s az ismeretlen utitárs is felismeri benne az egyetemistát.

— Szeretek hazajárni — mondja — jó dolog vendégnek lenni itthon. Újra és újra rádöbben arra, hogy szállóvárosom Eger, valóban nagyon szép, és az emberek különösen jók.

Izgalmas nap ez a hétfő. A fiúk egymásnak adják a kilincset és lelkismeretesen gondoskodnak hervadhatatlanságunkról.

(A képriport folytatása a 3. oldalon.)

Megindult a szociológiai oktatás

Ha késve is, de megindult a szociológiai oktatás. A két félévre tervezett 15 előadásból álló előadássorozat címe: „A szociológiai kutatások elmélete és módszertana”. Az előadássorozat felöleli a szociológia tudományának azt a területét, amely bennünket, közgazdászokat elsősorban és közvetlenül érint, és amellyel később lépten-nyomon találkozunk majd munkánk folyamán. Egy pár kiragadott cím, amely különös érdeklődésre számíthat: munkaszociológiai vizsgálatok ipari és mezőgazdasági üzemekben, munkahelyi közösségek szociológiai vizsgálata, a munkán kívüli idő eltöltésének szociológiai vizsgálata, a szabad idő szociológiai fejlődése a kapitalista

és a szocialista országokban. Társadalomellenes jelenségek szociológiai vizsgálata (alkoholizmus, öngyilkosság, stb.) Városszociológia — faluszociológia.

Sajnálatos, hogy a sorozatnak mindössze 12 „hivatalos” hallgatója van, a szervezés erejéből ugyanis csak ennyire tellett. Hiba volt az előadássorozatot, majd nem félév végén kezdeni, s főleg a megfelelő propagálást hiányoljuk!

Mindenesetre — még nem késő! A legközelebbi előadást április 25-én 4 óra körül tartják a 244-es teremben, címe: A mai polgári szociológia főbb irányzatai, módszertani sajátossága és funkciója a kapitalista társadalomban. Az előadástokat Hegedűs István elvtárs, a KSH elnökhelyettese tartja.

— váradi —

„Hét nyelven beszélő” műsoros est

Április 25-én délután 4 óra körül ismét megrendezésre kerül a már hagyományos, többnyelvű május 1-i ünnepség, melyre az eddigi szokástól eltérően nemcsak a külkereskedelmi szakos hallgatókat hívják meg, hanem minden érdeklődőt, szívesen látnak.

Az előadás rendezője, Köves Teofilné elmondta, hogy hét nyelvű műsori állítottak össze.

Orosz nyelven kerül előadásra Jevfusenko: Internacionál című verse, Králik Judit előadásában. Majd részletet hallunk Akszonov: Kollegák című darabjából, s végül két orosz dalt.

A műsorban szerepel egy kosztümös Molière-darab.

Eber Edit svéd és spanyol népdalokat énekel. Majd arab és német versek következnek.

Angol nyelven az „Oscar wants to know” című részlet kerül bemutatásra.

Felhívjuk hallgatóink figyelmét, hogy a MIKLÓSVÁRI ZOLTÁN tuszrajzaiból rendezett KIÁLLÍTÁS megtekinthető szerkesztőségünkben (III. em. 382.)

Picasso nyilatkozatához

Picasso egy a sok közül, akik a mai ember humánus érdeklődését hiányolják. A nagy művész, akinek nem egy képe keltett világviszhangot, aki egész életében képes újat keresni, komédiának nevezi magát. Bizonyos mértékig igaza van, de ezt nemcsak nyilatkozatából, hanem sok alkotásából is tudja, aki művészetet, a konkrét társadalmi mondanivalót, haladó gondolkodást, állásfoglalást keres a mai emberben. Különösen a második világháború után válik az üzletszerű alkotás jelentősévé művészetében. Összintése, amellyel ma a világ előtt ezt elismeri, becslésre méltó, s szerintem nagy művészi állásfoglalás, csúnya mai szóval, „önkritika”. Művészet, kritikai szempontból is nagy jelentőségű, mert kihúzza a talajt az alól, akik Picassóra hivatkozva akarják megmagyarázni öncélú készítményeiket.

Picasso nyilatkozatában véleményét azzal indokolja, hogy korunk a technika, a cinikus, nyers. A művészetet a mai ember a letűnt kor haszontalan cafrangjának tartja, a múzeumok gondjaira bizza. Ezekkel az állításokkal szembe kell szállnunk, mert helytelenek, helytelen az, hogy cafrang, és a múlté, hogy napjainkban kevesebben szeretik, foglalkoznak művészettel. Az lehetséges, hogy a tömegek növekvő aktivitását figyelembe véve kevesebben foglalkoznak vele, kisebb a hatása, mint lehetne. A társadalom általános helyzete, a kapitalista világ hanyatlása és ebből eredően a művészet befelé fordulása, a forma dicsőítése az oka, hogy hatása szűkebb körre korlátozódik. Ezt helyesen látja Picasso. De ez nem pusztán kritikus, hanem írásos urak kiszolgálása. Egész biztos Picasso nem az ő számukra készítette a Guernicát, amelyben a gyilkolás, a faszizmussal ellen új, olyan művészi formában foglalt állást, amelyhez szükséges volt a különböző formák, irányzatok végigjárása, tanulmányozása különösen abban a korban és olyan művészeti ágban, mint a festészet, amely a múlt század közepe óta a legintenzívebben keresi azt, hogyan lehet legjobban kifejezni a kor problémáit.

Biztos vagyok benne, hogy Picasso nyilatkozatában nem tagadta meg igazi műveit, azokat, amelyeket igazi szenvedéllyel, küzdeni akarással alkotott. Ezekben az alkotásokban — bár szakít a szabályos formákkal, a testek egységével, formabontását nem érezzük erőszakottnak, tartalmatlan öncélúságnak.

Azt is panasolja Picasso, hogy intellektuális vágyódás, szokás hajtja a művészet iránt érdeklődőket arra, hogy foglalkozzanak vele. Az igaz, hogy még legnagyobb alkotásait sem fogadta egyértelmű helyesléssel. A társadalom minden rétegéből kikerülő többség sokszor nem értette, ez természetes. A művészet egyik alapvető feladata, hogy élen járjon. Ez állandó belső fejlődésre kényszeríti (új formák, kifejezési eszközök keresése). Ez a fejlődés túl gyors, sokkal gyorsabb, mint az átlagos emberé, s emiatt nem számíthat, és eddig még sohasem számíthatott azonnali teljes megértésre, de hogy napjainkban több-kevesebb megérték a széles rétegek, biztosították a jövő számára is. Már ez a megfontolás, de a szocialista országok, így hazánk egyre javuló, szélesedő művészeti élete is ezt mutatja.

De küzdelmes, igazi útkeresés jellemzi Picasso művészetének kezdeti éveit is. Ő maga megítélésében is elfelejtkezett arról, hogy visszalépett az analitikus kubizmus valóságától elszakadó útjáról, mert mindig a társadalomhoz akart szólni. Ezt bizonyították az 50-es évek haladó alkotásai is, Béke, Háború (1952), Koreai megszárlás (1951).

Ezzel a példával azt szeret-

tem volna érzékeltetni, mennyire egy hangulat — a nyugati társadalmi helyzetben érthető — eredménye ez a nyilatkozat, bár előhangjai már Béke című alkotásának néhány groteszk vonalában megtalálhatók.

Nyilatkozatának nagyon pozitív eredménye, hogy saját maga feülvizsgálatát kéri, követeli a társadalomtól, választ egy régebbi nyilatkozatára: „Mindent, amit valaha csináltam, a jelennek szólt és remélem, mindig is a jelenben fog maradni.”

Tóth István
II. évf. általános szak.

★

Nem tudni,

hogy Picasso nyilatkozata mennyire komoly, hogy saját hangulat váltotta ki belőle, — mindenesetre érdemes foglalkozni vele, már csak öszinteségért is.

A legszembeütőbb talán saját munkásságával kapcsolatos pesszimizmusa, amely nem olyan érthető. Vessünk csak egy pillantást a mai nyugati festészetre. Nem túlzás súlyos válságról beszélni. Csak néhány momentum: kék a sárgában, szobrok konzervdobozokból, rúzsnyomok, cigarettagegék, vagy egyáltalán semmi a vásznon, tasszizmus, futurizmus, informálé. Gondoljunk csak a múlt évi velencei biennáléra.

Lám, ide jutott a századelőjei formakeresés, akik között ott találjuk Picassót is.

Koránsem a kubizmus alól akarom kihúzni a talajt. Azzal, hogy a jelenségek lényegét geometrikus alakzatokban látja, kétségtelen a festészet látásmódjának, formakincsének gazdaságosát segítette elő. De mintha kedvet kaptak volna egyes nyugati művészek ettől és sorra megalkották a maguk kis izmusait. És nem áll-e közel egymáshoz, legalábbis bizonyos tekintetben a

szintetikus kubizmus és a futurizmus?

Arról van szó, hogy míg Picasso egyszerűen és mondjuk férfiasan bevallja, és akaratlanul nemcsak saját nevében, hogy súlyos válságba jutott a Nyugat művészete (és nem az egész viláé, ahogy Picasso gondolja) addig a legtöbb művész igyekszik még leleményesebb lenni, mint a másik, ha kell biciklikerekkel vagy akár számár farkával.

Más kérdés,

hogy Picasso mennyiben részese a Nyugat mai festészetének.

Részese, de nem egyértelműen és még fele-fele arányban sem. Oktalanság lenne azt mondani, hogy mi szocialista emberek nem érezzük magunkénak akár a „Vasalónő”-t, a „Szegények”-et, vagy a második világháborúról, a koreai megszárlásokról festett képeit, „Békegalamb-ját”, stb.

Mi sorainkba tartozónak tartjuk Picassót a békeharcost, a festőt.

De nem minden alkotását. Ezért, mégis túlságosan borúlátónak gondolom saját művészetét illetően.

A mai nemzedék

igaz, nagyon érdekli a gépek világa, a sport. Hiszen sohasem nyíltak ilyen egyszerű lehetőségek a természettudományban, a technikában. De nem hiszem, hogy nyersebbek, címikusabbak az eddigiekénél. Legfeljebb a nyugati fiatalok, viszont ennek az oka nem a technika felé fordulásban keresendő, hanem a rendszerben, a kapitalizmusban. Mert nálunk a gépek és a sport mellett jut idő a művészetekre is, és vannak művészeink is, akik valamivel több optimizmussal tekintenek a jövőbe, magukat és művészetüket illetően, mint Picasso.

Miklósvári Zoltán

Pogányok ideje

A film annak a pilótának élete utolsó napjait eleveníti meg, aki — mint ezt csak jóval később megtudjuk — Hirosimára dobta le az atombombát. Már nem a magabiztos, hidegszívű, biztoskezü „hósti” mutatja be a film, hanem a tettétől megtört férfit, aki meghasonlott magával és az egész világgal, akinek súlyos bűn nyomja a lelkét, mert eszköze mert lenni a pusztításnak. Már csak céltalan bolyongó, aki menekül az emberek elől, mert az idegrendszerét felőrli rom- és pusztulás-élmékek, a lelkiismeretfurdalás már gyávává is tették.

S e bolyongó ember gyilkosság gyanújába kerül. Pedig most ártatlan. Már nem is tudna semmit tenni. Már magát védeni sincs energiája, s nincs aki megvédje, ezért meg kell halnia. Bűnhődött ártatlanul, korábbi bűneiért, mellyel egykor tízezrek életét oltotta ki.

Mindez azonban nem ily szárazon és egyszerűen jelenik meg a film kockáin. Nehéz visszaadni e gondolatokkal, illúziókkal teli filmet, melyben nagyon kevés szó hangzik, de beszélnek minden helyet a képek. A képek megdöbbentő, bonyolult sora és a cselekményhez hol simuló, hol egyszerűen ellenpontosított zene. A kezdő képsorok lassúak, de a cselekmény, s vele a drámaiság egyre fokozódik. Mind dinamikusabbá válnak a képek, hogy végül, mintegy felodásként, szinte állókép formájában teljesedjék be a „kötelező” tragédia: a főhős halála, és múltjának tettenek végső szimbolikus lelepleződése.

Különösen megdöbbentőek a lázadásnak az eddigi fekete-fehér kockákkal ellentétes színes képei, melyek Hirosima és a bomba vizóját elevenítik fel a pilótában. Ezek a káoszban váltakozó, nagyon is érthető képek képezik a film egyik csúcspont-

ját, mely az emlékezés fájdalmanak, az embertelen borzalomnak és talán már az örületnek meglepően újszerű, modern kifejezése.

Nagyon érdekes rendezői megoldás az, hogy a film egész ideje alatt végeredményben egy szót sem szólnak arról, hogy ki is ez az ember, s mit is jelent Hirosima. (Szóban sem a bombát, sem Hirosimát nem említik meg.) De ugyanakkor, amit bemutat, többet mond a szónál: elgondolkodtató, felrészítő mély emlékezés.

Mind ezek csak futó gondolatok az amerikai „új hullám”, a már jól ismert New York-i iskola egyik legjobb alkotásairól. Az embernek önkéntlenül a Szerelmem Hirosima és a Hamu és gyémánt című filmek vitája jutott eszébe, mert várható, hogy ez a film is komoly vitákat fog kiváltani, hiszen még ebben a negyedik évben a nagyközönségnek is alkalma lesz megtekinteni ezt a nagy élményt nyújtó filmalkotást. Különös, egészen modern felfogású film, de jó.

Szigeti

Szerkesztő bizottság

HIRDET MÉNY

Az alábbiakban közöljük az 1962/63-as tanév II. félévi vizsgáival kapcsolatos tudnivalókat:

VIZSGAIDŐSZAK:

Délelőtti I—II. évf. május 27—június 29-ig.
III. évf. május 20—június 18-ig.
IV. évf. április 29—május 18-ig.

UTÓVIZSGAIDŐSZAK:

Délelőtti tagozat I—III. évf. szeptember 2—14-ig.
IV. évf. május 20—31-ig.

VIZSGÁRA JELENTKEZÉS: (A tanszékek bonyolítják le.)

Délelőtti tagozat IV. évf. április 17—25-ig.
III. évf. május 7—14-ig.
I—II. évf. május 23—25-ig.

AZ ÁLLAMVIZSGAIDŐSZAK: június 1—július 15-ig tart.

S. Aaronovitch: A brit uralkodó osztály

(Kossuth 1963).

Napjainkban igen gyakoriak a burzsoá és revizionista irodalomban azok az elméletek, amelyek az osztálykülönbségek eltűnését hirdetik. Ez az érdekes tanulmány ezeket az elméleteket cáfolva mutatja be a burzsoázia és a munkásosztály valóságos osztálykülönbségeit.

A szerző jól megválasztott vonásokkal jellemzi a brit fináncokét. Életközépből, az angol kapitalizmus valóságából vett példákon válnak érthetővé az angol imperializmus belső sajátosságai. Olyan kérdésekbe nyertünk betekintést, mint az állam és a fináncokétek összefonódása, a leghatalmasabb fináncokés szervezeteknek „félkormány szervek” való felnövése.

A polemikus és elemző fogalmazáson olykor sajátos angol humor tör át, ami külön élvezetessé teszi a mű olvasását. A munkát rendszerezett függelék egészíti ki a nagy monopóliumok legfontosabb adataival.

A fordítás Bácskai Tamás munkája.

Dr. Pach Zsigmond Pál:

Nyugat-európai és magyarországi agrárfejlődés a XV.—XVII. században

Magyarországon a feudális rendszerből a tőkés gazdaságba való átmenet csak a XIX. században, Nyugat-Európaéhoz képest jelentős késéssel ment végbe, s a kapitalizmus fejlődése a továbbiakban is súlyos feudális maradványokkal terhelt haladt előre. Míg a történelmi gyökerei ennek a késésnek, elmaradásnak, mikor, milyen körülmények között, milyen tényezők hatására következett be a hazai fejlődésnek a nyugat-európaiól való elkanyarodása, deformálása — a magyar történelemnek ezeket a kulcskérdéseit vizsgálja Pach Zsigmond Pál elvtárs munkája az agrárviszonyok alakulásának szemszögéből.

A tárgyalat kérdések jellege egyrészt széles körű hazai történelmi forrásanyag elemzését teszi szükségessé; másrészt a feudális agrárviszonyok, illetve a kapitalista mezőgazdaságra való áttérés számos politi-

kai gazdaságtani problémáinak tanulmányozását; végül — de nem utolsósorban — a magyarországi fejlődés menetét egybevetését a nyugat-európaival; a marxista összehasonlító módszer alkalmazását, amelynek kidolgozása csak a közelmúltban került a szocialista országok történettudományának előterébe.

Ezek a követelmények határozzák meg a munka szerkezetét, az egyes tanulmányok, fejezetek sorrendjét, egymásra épülését.

Pach Zsigmond Pál elvtárs munkáját — az Ünnepi Könyvhéten jelenik meg a Kossuth Kiadó gondozásában — különösen figyelmeibe ajánljuk egyetemünk hallgatóinak. A könyv szívesen tarthat mind a történetkutatók, történelemtanárok, mind a mezőgazdasági fejlődésének problémáival foglalkozó közgazdászok érdeklődésére.

OSZTROVITYANOV:

Áru- és pénzviszonyok a kommunizmus építésének időszakában

A könyv címe kissé félrevezető, mert a mű azokat a nézeteket igyekszik tisztázni, melyek napjainkban — a szocializmus időszakában — vetődtek fel az értékkategóriával, az áru és pénzviszonyokkal kapcsolatban. A szerző

színes, fordulatos stílusban, polemizálva fejt ki véleményét. Vezérfonalként vonul végig Malisev és Szobolj szovjet közgazdászok álláspontjának bírálata, akik szerint a szocializmus összegegyeztetetlen az áru és pénzviszonyokkal. Osztrovityanov ezzel szemben a termelési eszközök magántulajdonán alapuló kapitalista árugazdaságot nem akarja azonosítani mindenfajta árugazdasággal. Ezen az elméleti alapon tárgyalta az értéktörvényt az áru, a pénz, a termelési ár — és az értékkel összefüggő más kategóriák szocializmusbeli tartalmát. A szerző egyik legnagyobb erénye, hogy a bonyolult közgazdasági kérdéseket is könnyed, világos kifejezésmóddal segítséggel tudja tolmácsolni.

Kötözz hátadra...

Kötözz hátadra...
Cigányanyák
Viszik így
barna gyerekeiket,
Lélek sikít a rongycsomóban...
Cigányasszony soványka melle
Kevéssé buggyanja a tejet,
Kinn szürke eső szemereg,
De jó a rongycsomóban!
Most hátként óv a szeretet.
Süvölthettek, befogadja hangom a tóg határ.
Lopj nekem ételt! Húst egyél,
Te edd meg! Tejet igyál!
S gazdag leszek, mint a király
Sötétül előttem a lét,
Véremben forog a harag,
Nem hívnak együtt énekelni
Világos hangú madarak.
Nem bírsz már el,
s tejed is régen
ó régesrégen kiapadt.
Sokszor hallgatók...
Tudom, hogy nem Te...
A mindenség ilyen süket
Kötözz hátadra!
Cigányanyák vonszolják
így gyermeküket.
„Saul” jelíggel

Figyelem!

Közöljük olvasóinkkal, hogy megnövekedett terjedelmű lapunk ára példányonként 50 fillér. Negyedévenként 3 Ft az előfizetés díja. Kérjük előfizetőinket, hogy a kiegészítésként kért (2,20 vagy 1,60) összegeket, a kiküldött postautalványon küldjék be címünkre: Közgazdaságtudományi Egyetem, Szerkesztőség, IX., Dimitrov tér 8. — illetve azok, akik az egyetemen kapják kézhez a lapot, adják át a sajtóalkotóknak.

Szigeti

Szerkesztő bizottság

Olesá. de Basszantá!

Nemcsak én bosszankodtam. Velem együtt sokan mások, akik valamennyire is tudják, a mozijegyeken levő számok értelmét. Márpedig erre a mozi, előcsarnokában külön tábla hívja fel a figyelmet: „A jegyen levő nagy piros szám, az előadások sorszámát jelenti!” Ez mindenütt így van. Az Egyetemi Színpad kivételével.

Elővételben jegyet váltottam a Balázs Béla stúdió kisfilmjeire, de akkor még nem tudták, hány előadást tartanak és mikor kezdődnek. Azt mondták, érdeklődjem később. Két nappal a kitűzött időpont előtt felhívtam a jegyirodát.

— Legyen szíves megmondani, hány órákor vetítik vasárnap a Balázs Béla stúdió kisfilmjeit?

— Háromkor, fél hatkor és nyolc órákor.

— Azt is legyen szíves megmondani, honnan lehet meg tudni, hogy elővételben megvettek jegyet, melyekre érvényes?

— Hát... Biztosan rá van írva a jegyre!
A jegyre? Nézem a jegyet. Időpont ugyan nincs, ellenben ott van rajta a „nagy piros kettős”. Ez az, hiszen „a jegyen levő nagy piros... stb.”

tehát vasárnap fél hatra, a második előadásra, mozi-ba megyek — gondoltam

Ott voltam pontosan. A jegyszedő néni ránézett jegyemre, és nagyon kedvesen mondta: „Ez a jegy a 8 órai előadásra jó. Próbálja meg a pénztárnál, hátha kicsérelik.” A pénztárnál is igen előkezesnek, csak éppen a jegyet nem cserélték ki. Érdeklődésemre azonban megnyugtattak, hogy fél hatra valóban a „nagy piros egyes” jelű érvényes. Megkockáztattam a kérdést: az előző előadás jegyeire talán nullát nyomtattak? A pénztáros nem jött zavarba, elővett egy marék jegyet, és saját szememmel győződhettem meg a titok nyitjáról: azok a jegyek szintén piros eggyessel ellátott, de két színű jegyek voltak. Mit tehettem mást — nyolc óráig sétáltam az esőben.

A mikor az esti előadásra a nézőtérre ültem és az üres széksorokat próbáltam egyeztetni a „minden jegy elkelt” táblával, az írott az eszembe, hogy ehhez valami köze lehet a csodálatos szervezésnek is.

V. Gy.

Rendkívüli hómunkás

gyetlenül vágott a szél a Duna-parton, szemünkbe, gallérunkba fújta a havat, és egy sóforrásból, kucsás ember felköszörelt bennünk.

— Na, emberek — kis szürke szeme volt, szempillájára hópehely ragadtak —, vesek fel a szerszámot! Indulunk. Fizetés reggel, ugyanitt... Előre ment, végignézett a lapaton, mint egy hadvezér, aztán behúzta gallérjába a fejét és elindultunk.

Vagy huszan lehettünk, hómunkások. Huszan voltunk, de legalább ötvenféle göncbe öltözve. Melegítő, szakadozott nagykatától egész a birkaprém bundáig. A bundák már egész rangoszállal felette álltak nekünk — jelezve, hogy gazdájának módáll alkalmazkodni a pocské időhöz, s ebben az alkalmazkodásban már gyakis van, mint annak az öreg jó távérhajású bácsinak, aki talicskát tologatott mellettem a Dimitrov tér felé. Éjfél felé ballagott a Nagycsarnok teregő villanyóra mutatója. Néha, amilyenem rá, alig látszott belőle valamit. A hóesés fehér, folyamatos, egyre testesebb özönként zúdult a városra. Ahogy partuk az odakeményedett hó vastagját behupás kövezetről, néhány percig felekezett meg, aztán belepte a fehérség megint. Szánkat csak a járdaszélen növekvő kupacnyitották. Mondom, már éjfél felé, amikor beálltam a csarnok árkádjára, a gárgátra. Ahogy órtam ott a kis pót a szélől, a markomban takarított megáll valaki mellettem. Letámasztja a lapátot.

— Négy cigi...
— Szívsv — bókóm oda, a rágyújtás-
va.
— In röhhentés.
— te, öregem.
— slukkolok. Meggyűlt. Ránézek. Ma-
ny, fiatal srác a koma. Svájci sap-
füllére húzta. Az öltözete, az hát egy
neghőskentő, így — minusz tíz fok
fekete ballonkabát, szorosra húzva az
la, a nyakában koszlott szürke sál.
m neki a cigarettát.
lesze, Kossuth... Nem fázol?
otor egyet. Tűzet adok.
Nem a fenét — elvigyorodik. — Nincs
ruhám, ezt is a zaciból hoztam ki teg-
őt.
unk és hallgatva pöfékelünk. Egyszer-
kiabálás.
— Emberek! Félóra melegedés! A csarnok-
ban...
A lapátok föjtött csikorgása megszűnik.
Kolompolva dobálják egy csomóba a fal tö-
éhez. Mi is odavisszük nagy bádogjainkat
s a többiek után eredünk.

A csarnokban, ott, ahol nappal a meleg-
kolbászos pult áll és mustárszag ter-
eng, most a sóforrásból badog csupokba a teát.
Aki megkapta, az erkélyre vezető lépcső-
re ül. Lehúzom a kesztyűm, s csupasz kezem
melengtetve a teásibrikén, én is letelepszem.
A ballonkabátos mellém. A szája egész líla
a hidegtől.

— Az istértádat, hogy nem bírsz jobban
felöltözni? Ebből még bele is krepálhatsz —
állapítom meg tárgyilagosan.
— Ne néz madárnak! Nincs miből... —
nagy kortyokban nyeli a meleg levelet. Sacco-
om, hány éves: olyan 23—24 lehet.
— Hol melőzöl?
— Sehol... — megint elvigyorodik, kicsit
kényszeredetten. — Nem megy ez nekem. Még
lapecnék se vittek be... Rossz a szívem.
— Pedig ennél ott is elegánsabb lennék most...
— Lehajol és lerántja papucsipőjét. Beleol-
dott a hó s most piszkos-barna sugarban
orgatja ki belőle a vizet. „Érdekes fickó”
ondolom. Tovább faggatózom.
— Miből élsz?
— Statiszták, ha lehet... Azt szeretem,
legalább meleg van. Aztán néha a Vásártele-
n van melő. Az se rossz, csak nehéz. A do-
ány ott vastagabb... ilyenkor meg a hóból
nek. Tegnap 16 órát húztam be Budán. Jó
ez a kis hó. Magamfajta, szaképzetség nél-
küli pancser is elésztergálhatja... csak le-
gyen. Hát te?
— Egyetemre járok... Ide ebbe, a szom-
szedba — mutatok a levegőbe a hátam mögé.
— Fizetnek? Ösztöndíj, vagy valami...
— Aha!... Nem sokat, de jó az is. Meg
aját kapok.
— Az jó. Mindennap melegét enni...
Rágyújtunk. Nézem a kezét. Vékony ujjai
annak, hosszúak. Művész vagy tolvaj kez.
Ny szökták mondani. Megint én kérdezem:
— Itt laksz? Pesten?
— A Soroksári úton... Tudod, a mutteral
nyunk egy szoba konyhában...
— Özvetlenül és közönyösen beszél.
— ...csak akkor vagyok dühös rá, mikor
nem bírok aludni tőlük. Mindig felhozza a
palljait. Rézgegek, ordítanak. A múltkor ki-
dobtam egyet...
Egy pillanatra mellbevág a közönye, ahogy
ezeket így, cigarettá közben elmondja.
— Mi lehet az apjával?
— Apát?
— Meghalt... Beszívott, elütötte a villa-
os. Még ötvenháromban.
— Nyugdíj?
— Egy frász. Tróger volt az öregem... A
mutter keresett rá is.
— Most kezd bennünket melegíteni a tea.
gyól kicsipet fülém megéltik vérel, kel-
nes meleg zsihbada önti el. Ballonos ba-
tom leveszi a sálját, feldobja a lépcsőkar-
ra. Ahogy felemfordul, vagánykodó mo-
rajzolódik az arcára.
— Egyébként — nyújtja a kezét — gróf
sis vagyok... János... illetve haverok-
Jankó.
Valami jó melő, azért, csak jobb len-
állandóra...
— Mi a fene?... Menjek kalauznak, mint
ter? Iskolám meg nincs, azaz... — csap
a kezével... volt három gimim.
— Miért nem fejezted be?
— Egy süket rendőr miatt... — Hát öre-
ha nincs az a süket rendőr, tán már
egyetemre járnék.
— Kicsit elmereng. Aztán komolyan foly-

latja, mint aki hirtelen felfedez valami szé-
pet a múltjában.

— Szeretem az ábrázoló geometriát... Te
tanulsz ilyet?... Nem?... Á, a nyelveket
utáltam...
— Hogy maradtál ki?
— Felhúzza a térdét és rákönyököl. Fekete ha-
ja mindig a szemébe hull. Olyankor hátra-
csapja a fejét. Most tűnődve rágja a szája-
szélét.
— Még 56-ban történt. Ahogy így vissza-
gondolok rá, már nagyjából tudom, hogy le-
hetett. A bátyám... kömüves volt Sztalin-
városban. Hazajött, amikor a zür kezdődött.
A suliból hazaküldtek bennünket, én is ott-
hon voltam. Október végén volt ez, valamely-
lyik délután. Anyám hazajött valahonnan. Mi
ott bagóztunk a bátyussal a konyhában.
— Mit hoztál?
— Egy kis lisztet kaptam... — forgoló-
dott a spájzban. — Sütni szeretnék valamit,
de nincs tojás... Laci, erred le a Matus né-
nihez, tegnap ígért kettőt. Meg itt ez a hu-
szas, hozz egy liter bort a sarokról, ha nyit-
va van.
— Laci, a bátyám, elment. Félóra múlva jött
vissza. Óvatosan lerakta a tojást az asztalra
és azt kérdezte:
— Te, Anya!... Van a Matusnének fia?
— Volt nála egy ürge... úgy láttam rosszul
esett neki, hogy ott találtam.
— Anyám elgondolkozott.
— Van neki... Valami rendőr. Miskolcon.
— A Matusné azt mondta, a fia... de ez
nem rendőr.
— Lehet... mit bánom én?!... Bort hoz-
tál...?
Máskor déltájban állati ricsaj hallatszott
be az udvari ajtó felől. Egyedül unatkoz-
tam otthon, hát rögtön kiszaladtam megnéz-
ni, mi az?... Ahogy kihajolok a nyitott fo-
lyosó korlátján, látom, hogy valami tömeg
húzódik kifelé a kapun. Fegyvereket is lát-
tam. Aztán Matus néni sivalkodására figyel-
tem fel. Ott állt alattam a korlátnál, egy
emelettel lejjebb. Szóltam neki valamit.
Ahogy felnézett rám, egyszerre csak eltorzult
az arca és pokoli átközésbe kezdett. Be-
húztam a nyakam és becurikkoltam a lakás-
ba. Hát ennek mi baja? Megbolondult?
Félóra múlva hallottam valakitől, hogy a
fiát vitték el az előbb. Azt már értettem,
hogy sivalkodott, csak azt nem, hogy miért
acsarkodott úgy rám...
Na... ettől függetlenül, én is beléptem az-
tán a nemzetőrségbe. Két teljes napot szol-
gáltam. Hívtam a bátyámat, nem jött. Va-
lami más dolog járt az eszében.

Aztán, úgy egy szombaton, ültem épp a
konyhában egy kiscsékken, azt az ócska dió-
verőt tisztogattam, amit a nemzetőrök ad-
tak. Nagy dübörgéssel jön a bátyám. Belöki
a konyhaajtót. Ránéz:
— Na, ócskós, jössz Ausztriába?
Két nap múlva elváltunk Győrben. O va-
nattal próbálkoztam Csibivel együtt. El Man-
cival, autóstoppal mentem. O átjutott, min-
ket elkaptak. Tudja a nyavalya, tán nem is
bántam. Olyan hőbörgés volt az csak, hogy
kimegyek... A Mancit hazavágták Zalába,
engem meg Pestre. November 6-a volt. Pes-
ten óriási zür.

— Aztán megint jártunk suliba. Közben,
kint a házfalakon egymást váltogatták a fel-
iratok: MUK, aztán egymel odább: Eljen Ká-
dár!... Nem sokat izgatót a politika, csak
rossz volt, hogy a kijárási tilalom miatt még
egy rendes hazibulit se lehetett rendezni...
Aztán, egyszer... az anyám épp betegsza-
badságon volt, no, és kiment Törökbalintra
a testvérehez... igen, akkor... Szóval törté-
nélem óráról kihívtak az igazgató.
— Kocsis, jöjjön az irodába.
Kérdezem tőle a folyosón, miért. Nem szólt
semmit, sápadt volt és a kezében reszketett
a cigarettá. Keztem begyulladni én is. Hü-
ha, mi lehet?! Nemzetőrség? Nyavalya, hisz
abban a fél osztály benne volt... Mindegy.
A diri kitérte az ajtót, és szokatlanul, utá-
nam jött be.

Bent, az asztalnak dőlve egy rendőrhad-
nagy állt. Nem volt szolgálatban, az öltözé-
tén látszott. És vesztül hasonlóan a Ma-
tusnéra. Kicsit megijedtem, baljós sejtel-
meim voltak, nem is tudom pontosan, miért.
Az ablaknál, felém háttal egy karhatal-
mista. A vállán géppisztoly. Hirtelen meg-
ütötte a fülemet az ajtó nyikorgása. A cse-
répkályha mellett álltam, a térdem egy ki-
csit reszketett. Megtámasztottam a hátam és
a szemem sarkából az ajtóra pislogtam. A
diri ment ki. Csend. Lassan felemeltem a
szemem a rendőrré. A kezében vonalzó, azt
illesztgette a tenyerébe. Hirtelen rámmor-
dult.
— Na, Kocsis nemzetőr! — fekete szem-
öldöke fel-felugrált és a nyaka erősen véro-
sódni kezdett. Féltem. Odalapultam a kályha
oldalához. Lassú léptekkel felém indult.
— Hol a bátyád?!
— Én... nem tudom — hebegtem. Tény-
leg nem tudtam. Semmi hír nem jött felőle
addig. A rendőr gyorsabban kezdte a vonal-
zót a tenyerébe csapkodni.
— Nem tudod?... Hát azt tudod, hogy én
ki vagyok?!
— Csak a fejem ráztam. Már egész ott állt
előttem.
— Hazudsz, piszkos! De azért bemutatko-
zom: Matus!
Gyakorlott mozdulattal pofonvágott. Az ab-
laknál hirtelen megfordult a karhatalmista.
Csititól mondta:
— Erről nem volt szó!...
Matus hátrább lépett s a vonalzót az asztal-
ra dobta. Cigarettára gyújtott. Én csak álltam
a kályha mellett. Állatül égett a bal képem.
Én még azt sem tudtam, miért kaptam azt
a pofont.
— Te, nyomorult! Tudod, mit kaptam én
amiatt a csavargó, disznó, rohadt dicszidens
bátyád miatt? — fel alá járkált előttem. Én
csak szememmel követtem. — Hol a bátyád?
— ez volt a visszatérő kérdése. Mikor ment
ki? Hol? Kivel?... — Nem jött vissza vé-

letlenül? No!... — vizslatva nézett rám.
Nemet intettem.

Közben hallottam a kicsengetést, a folyosó-
ra lödülő diáksereg zsihbongását. En pedig las-
san rájöttem, hogy miért vagyok itt az iro-
dában. Matus szerint csak Laci látta őt az
anyjánál, s csak a mi mocskos lumpenpro-
letár famillánk hozhatta a nyakára a fegy-
vereseket. De az én lapom tiszta volt, és La-
ciról se hittem... sose volt spion természet-
ű. Na, hát Matus nem is ment sokra velem,
nem tudtam semmit... Belefáradt. Egy
újabb félóra múlva kiengedett.

Másnap a diri újra behívott az irodába.
Nem is nézett rám.
— Kocsis János, magát az ellenforradalmi
cselekményekben való részvétele miatt az is-
kolából kizárjuk.
Szóltam volna, de már el is zavart.

Nyár közepén felvettek a Dobozyárba.
Betanított munkás voltam. A KISZ-tit-
kar, technikus volt különben, egyszer mun-
ka után, mikor kifelé ballagtunk a kapun,
megkérdezte:
— Te, miért dobtak ki téged a gimiből?
Elmondtam neki a históriát, elejétől végig,
úgy ahogy volt. Csodálkozva ingatta a fejét.
— Valami gyenge ember lehetett az az
igazgató... Különben, várj csak! — egészen
izgalomba jött. — Matus... Matus. Te, ott
laktak azok még?
— Nem, elköltözték az öregasszony is a fiá-
hoz, Miskolcra.
— Érdekes, valamit olvastam a Népszabad-
ságban... Neked még használhat. Gyere fel.
Megnézünk.
Jól esett a törődés, köszöntem is neki, de
csak legyintett.
— Annyi felesiklott ember van itt, a fia-
taloknak kötelességgem segíteni... meg, hát
nekem is jobb. Úgy, belülről...
Elmentem hozzá. A Ráday utcában lakott.
Nem is messze. Kikereste az újságcsikket.
...miskolci ellenforradalmi csoport peré-
ben kihallgatták B. A.-t, a csoport vezető-
jét, Vallomása során beismerie... hogy Ma-
tus rendőrhadnagy tartózkodási helyét, an-
nak menekülése után, sikerült kiderítenie, és
azt közölni az egyik pesti fegyveres csoport
vezetőjével, Matus hadnagyot másnap, édes-
anyja Soroksári úti lakásán a csoport elfog-
ta...
— Na, szóval nem a bátyád volt... Látod,
ezzel már visszamehetnél a diridhez.
Jó kedvem lett, Tényleg, milyen klassz is
lenne. Ösztől újra bejárni a suliba... Hátha
mar Schultzot is elhelyezték... A német ta-
narom volt, utáltam. Egyszóval, virágos ked-
vem kerekedett. Következő héten bementem
a gimibe.

Keresem a dirit. Értekezleten van. No, jó,
vártam egy órát, míg végzett. Aztán kijön.
Elálllok és mondom neki, mi a helyzet. Meg,
hogy visszajönnék. Mutatom az újságot is.
Hát erre elkezd nekem nagy képeket vágni.
— Nezze Kocsis! Jobb magának hagyni ezt
most. Inkább munkájával bizonyítsa be, hogy
a nép államának méltó fia. Most, hogy az el-
lenforradalmat leverjük...
Valami hosszú frázist akart lenyomni, de
én nem hallgaltam tovább.
— Idefigyelsen!...
A folyosón megálltak a tanárok. Én aztán
elkanyarítottam, hogy kicsoda ostoba nagy-
képűség ez, meg, hogy ki is volt az ellenfor-
radalmar. Nem tudott ám csak hebegni...
Ekkorra a tanárok is elparologtak a folyosó-
ról. Úgy látszik, nem akartak hallani sem-
mi kenyelment. Na, a diri aztán úgy kot-
ródott befelé az irodájába, mint a róka a
lyukba. Hátrafelé curikolt és a kezét maga
elő tartotta.

Persze a visszavételről lemondtam. Me-
lőztam csendesen. Bátyámtól kezdtem
leveleket kapni. Angliából, Belgiumból, Kan-
adából. Anyámmal is egész jól megvoltam.
Ötvennyolc őszén sikerült estire beiratkoz-
nom. A harmadikat is lenyomtam simán.
Ígaz, csak meggy lettem, de melő is, meg
ez is... nem megy. Közben anyám jóba lett
egy villamosvezetővel. Sokat járt hozzánk.
Mégsoztam, aztán nagyon rendes pali is
volt. Csendes, nem is ivott. Azt hiszem, el
akarta venni anyámat. Na, de nem tartott
soká a béke. Összeveszték. Anyám volt a
hibás. Valami hülye szerelővel kezdett csava-
rogni. Pedig az vagy tíz évvel fiatalabb volt
nála.

Ettől kezdve nem szerettem otthon lenni.
Ötvenkilenc szeptembere volt, emlékszem.

Délelőtti műszakban dolgoztam. Tíz óra
volt, félföld. Epp abba akartam hagyni a me-
lőt, hogy kajáljak valamit. Nyúlok a kap-
csoló felé, hát csak végigfut rajtam egy ál-
lati fájdalom, összegörnyedtem belé. Aztán
végigestem a betonon.

Szívroham. Mentők. Kórház. Aztán beutal-
tak Füredre. Ott nyomorogtam decemberig.
Akkor kijöttem két hétre. Aztán megint
vissza. Kitavaszodott, mire összefusztak any-
nyira, hogy hazajöhöttem... Éz aztán betette
az ajtót... már mint a betegség. A vállá-
lat kívárta a határidőt, aztán zsuppsz! At-
szervezés címén kidobtak. Sajnáltak rám a
táppénzt. És, aztán mindig ez volt öregem.
Felvettek valahová, Roham. Táppénz. Hatá-
ridő. És repültem. Amint megtudták, hogy
mi a bajom, kitétek. Anyámmal már csak
veszekedtem. A palljai hetenként váltogatták
egymást.

inni kezdtem, rendszeresen. Pénzem min-
dig kevesebb lett. Alig dolgoztam, nem
csoda. Eladtam a ruháimat. Nem törődtem
a világgal, el voltam készülőre rá, hogy egy-
szer összenyaklok valamelyik utcasarkon,
mint egy bicika. Örökre. A fenébe is, ilyen
állapotban az ember nem szeret sokat latol-
gatni. Ez jó, — az nem. Erőlcős vagy
nem... A... Elfogyott a pénzem. Pont a
Nyugatiban jöttem erre rá, a restiben. Pisz-
káltam, kiforgattam a zsebem, nem volt egy
huncut vasam se. Letörtem nézegettem kö-
rül, hogy egy ismerős fogjak, fizessen egy
fél erőst... Ott a váróterem ajtajában állt
egy ürge. Kopott vasutas forma ruhában.

Rekedt, borízú hangon szólalt meg, ahogy
meglátott engem ott, tévován lötyögni.
— Hé, tőkös...
— Odanézem.
— No, jó sokat összeszedtek ellenem. Kaptam
28 hónapot egyből-kapásból. Egy állami ga-
daságba kerültem melőzni... Nem volt üd-
lés. Tudod, nem valami rokonszenves az z
egyénruha sem... Érdekes, akkoriban egész
jól viselte magát a szívem. Már jól benne
voltunk a telben, amikor egy hajnál ébres-
tőkor megint beütött. Belémnyomtak egy pár
injekciót, aztán bevágtak a rabkórházba.

Már az első vizitén megtetszettem a do-
kinak. Öreg mokus volt már, hatvan
felé. Első ránézésre olyan, mint egy pró-
féta. Csak az orra... Öregem, olyan veres
orrot, te még nem láttál. Iszákos volt, ahogy
hallottam, azért is tették hozzánk, mert re-
szegen akart valakit megoperálni, s kereszt-
rejtvenyt rajzolt a hasára a bicskájával. Ra-
bognak jó az ilyen is. Olyan volt, mint a
pokróc: goromba, de meleg is... Kérdezte,
miért sítelték le. Mondom neki.
— Kisfiam, nincs sok eszed — morogta —
...ez a pálya egészségesekeknek is túl izgal-
mas... Trinklész is?
— Kicsit...
— Látom — a májam tapogatta. — Na,
majd itt leszoksz róla...
Kajánul pislogtam fel az öregre.
— Ahogy magát elnevez, aligha...
— Fogd be a szád... taknyos! — de azért
egy kicsit elmosolyodott a nagy, vörös orra
alatt.

Sokat beszélgettem velem. Később már a
laborba is be-behívott, füveket, kémcsöve-
ket mostam. Néha kaját is hozott. De a la-
pos füveit sose hagyta előttem...
Még vagy kétszer kerültem vissza hozzá.
Mindig azt magyarázta, hogy ne keseredjek
el, az emberekben van jó is, csak nehéz meg-
keresni. Nem nagyon hittem neki. Ráztam a
fejem. Komolyan nézett rám.
— Te miért loptál? Mi?...
Elveresedtem és hallgattam. Az öreg hát-
baveregetett:
— Még jó, hogy szégyelled... Hát, azért
fiam, mert nem szoktam meg a nehéz életet.
Pedig a könnyűt meg kell szolgálni... meg
kell szenvedni érte. A lopás nagyon olcsó és
nagyon közönséges megoldás. Nem is megol-
dás... látod, ide vezet... Nem szeretnék
megégszter sitten találkozni veled... Külön-
ben, ha újra inni kezdesz, nem is lesz alkalm-
mad rá. Akkor hamarosan elpatkolsz, fiam...
A fene se tudja, talán meghalt, hogy
ennyit törődik velem. Megígértem neki, hogy
nem iszom... Már azóta megszegtem.

Hát... a kórházból jöttem ki is. Onnan
heresztettek vissza a rendes emberek kö-
zé... Az öreg azzal búcsúzott, hogy ha va-
lami bajom lesz odakint, írjak neki. Megpró-
bál segíteni.

Anyám nem volt otthon. Kikapartam a
kulcsot a lábtörő alól és szorongva léptem
be a mindig hagyományos lakásba. Rendel-
lenség volt, piszkos, és néhány bútorarab
hiányzott a megszokottak közül. Kiszabadu-
lásom öröme, felcsapó lelkesedése alábbha-
gyott. Hát igen. Vissza a régbe... Kerestem
valamit a spájzban, ettem. Lefeküdtem aludni.
Közbevágtak.
— Mikor jöttél haza?
— Egy hónapja lehet... Na, Hát éjfél kö-
rül arra ébredtek, hogy ég a villany. Felné-
zek. Az ajtóban áll anyám. Olyan sanyarú,
nyüzött felmosoly az arcán:
— Hazaengedtek?
Fel akartam ugrani, hogy megcsókoljam,
de a hangjából érződő csalódottság, vagy mi,
lefeksztem. Na, meg akkor látom, hogy a háta
mögül egy olyan lötyedt képű hajós-féle né-
zeget befelé. Visszaereszkedtem az ócska di-
ványra. A fene egye meg... Hát mindig!!
... Most is?!

Egy hétig ültem otthon. Egy két haver
felkeresett. Nem éreztem jól magam ve-
lük. Ok is bizalmatlanok voltak. Ja, síttről
jöttem...
Megpróbálkoztam elhelyezkedni valahol. A
dobozyárban kiröhögtek. Józsa, a KISZ-tit-
kar nagy ívben elkerült az udvaron, amikor
meglátott. Másutt is, csak egy pillantást az
igazolványomba, sajnáljuk, de... Igen, hát
a két év benne volt. Nehéz munkára mehet-
nék, de a szívem nem bírja. Segédmunkás-
nak, trógerolni, jó lennék a dutyival is, de
abba beledögölök... Hát, így pajtás. Így ma-
radt a statisztálás, meg most frankó ez a
hóesés...
— Emberek! Nyomás kifelé! — az ordítást
a sóforrásból éreztettem szárnyra. Ott állt a
kijárási ajtónál, a kucsáját igazgatta a fe-
jére.
Szedelőzködni kezdünk. A kártyások ösz-
szedobták a lapokat, valamelyik zsebevágta.
Mi is felálltunk, zsihbada lábunkat hajlítgat-
tuk. Janó nyakába gyűrte a sálát, összegör-
csölte a ballonja övét.
— Na, mehetünk... Vége a mesének... —
kopott vigyorgás szökött a szája szögletére.
— Az öregnek... a dokinak nem írtál?...
Hátha be tudna nyomni valahová. Műtös-
legénynek, vagy valami ilyesmi...
— Írtam.
— Mikor?
— Egy hete... Még nem válaszolt...
Kifordultunk az ajtón. A hó változatlanul
szakadt. Felszedték a lapátjainkat és rajvo-
nalba oszolva dolgozni kezdünk. Egy 49-es
zörgött le a Szabadság-hídről, megállt. Aztán
erőlködve újra megindult s elhúzott mellet-
tünk. A hátsó kocsiól egy bundás, párizsi
kucsás lány nézett ki ránk, óprát az ablak-
üveghez nyomva.
Harcsa Tomaj

Erkölc és dogma

Bizonyára sokan kísérték figyelemmel az Új Írásban több mint fél éve tartó erkölcsi vitát. Ez volt a kiindulópontja a Veres Pálné utcai kollégiumban április 9-én rendezett találkozónak.

A természet zsúfolásig megtöltött állgatóság először a meghívott Gyurkó Lászlóhoz intézi kérdéseit, ami később egymás közötti parázs vitává szélesedett. (Este 11-kor még mindig úgy kellett „lelőni” a felbőklőket, mert különben reggelig sem lehetett volna bevezetni.) Milyen kérdésekre terjedt ki a vita? A központi kérdés — akárcsak az Új Írásban — itt is a nem erkölcsi volt. Minden egyoldalúság ellenére gyakorlati oldalról ez a legproblématisabb oldal a egységes, új erkölcsi arculat kialakításának. Ezt a jól sikerült estét mindamellett jellemezte a kérdések komplex megoldására való törekvés, az erkölcsi elvek valóságos tükröző, sokoldalú megítélése.

A vita érdekes volt, de a téma kimeríthetetlen, így mindenki egyetértett abban, hogy sorozat formájában hasznos lesz folytatni ezeket a vitákat a későbbiekben is. Végül azt a megjegyzést fűznék még hozzá, hogy a lányokat nem kellene kirekeszteni, mert nem hiszük, hogy részvételük zavarná a vitát.

F.

KÖZGAZDÁSZ

**A TE LAPOD!
IRD!
OLVASD!
TERJESZD!**

FONTOS AZ EGYÉNI KEZDEMÉNYEZÉS

További gondolatok a KISZ-munkáról

Fejlődő KISZ életünk problémáiról beszélgettünk néhány hallgatónál. A vélemények mozaikjaiból nagyjából a következő kép állítható össze:

A hallgatók zömét már rögtön az első év folyamán kellene „megfogni”. Ez például az idén sem sikerült teljes mértékben. Volt ugyan egy-két jó instruktor, ezek csoportjuknál többé-kevésbé jó eredményt is értek el, de ez nem vonatkozhat az egész első évfolyamra. Legtöbbjüknek törést jelentett az egyetemi KISZ-élet a gimnáziumhoz képest. (Kérdésem: ezt már nem egy elsőéves hallgató leszögezte, vajon miért csak a kérdés felvetéséig jutottak el? Ők nem járulhatnak hozzá a változtatáshoz?)

Es itt adódik a következő problématisz terület: az egyéni kezdeményezés, az aktivitás kérdése. Örvendetes jelenség, hogy jelenleg egyre gyakoribbak a KISZ keretében rendezett kulturális programok. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezek jól sikerülnek, akik ott vannak, jól érzik magukat, de a következő megmozdulásra, legyen az újra klubest, vagy kirándulás, ugyanolyan nehéz a szervezés. Miért?

Pedig jó KISZ-munkát csak a közösség együtt tud végezni. Ezt van hivatva szolgálni az ISZ mozgalom több pontja is. (Közös tanulás, színházlátogatás, kirándulások.) De éppen ezért, mert egyesek nem veszik komolyan saját vállalásaikat, (és ezáltal a mozgalmat sem) ez nem vezet ezeknél eredményre.

Nyilvánvaló, hogy KISZ-szervezetünk eddigi munkája során jó eredményeket ért el, kitűzött feladatait megoldotta. A problémák e feladatok meg-

A KGST TERVEIBŐL:

Az egységes szabványok

Az ember nem is himné, hogy a köznap élet és a korszerű termelőmunka milyen szerves tartozékai a szabványok. A gyártmányok választékát, nagyságrendjét, az alkatrészek csatlakozhatóságát, cserélhetőségét, a minőségét, a biztonságot, követelményeket stb. szabványok regisztrálják. A műszaki rajzok, vagy az acél minősége kijelölését ugyancsak szabványok írják elő. Magyarországon nem kevesebb, mint 10 ezer országos érvényű szabványt tartanak nyilván. Ugyancsak 10 ezer, de a miénktől

sokban eltérő

állami szabványelőírás van a Szovjetunióban. Ennél sokkal kevesebb az NDK-ban és Romániában, 13 ezer Lengyelországban, 17 ezer Csehszlovákiában és kb. 6 ezer Bulgáriában.

A különböző nemzetközi szabványok alapján bizonyos termékeket (hengerektől áruktól, mosógépektől, televízióktól stb.) más-más kivitelben gyártanak egyes baráti országokban. Az exportáló ország kénytelen a rendelő fél szabványaihoz igazodni, vagy fordítva, s ez növeli az adott termékek választékát, a raktárkészleteket, s megnehezíti a gazdaságos, nagyszámú gyártás kialakítását. A szovjet, a lengyel stb. tervező irodákban készített műszaki dokumentációt is hosszadalmas munkával, a hazai előírások szerint honosítani kell. Holott, ha egységes előírások alapján készülne a rajzok, az átvétel szinte fordítással egyszerűsödne, meggyorsítva beruházásaink előkészítését.

Nem nehéz tehát belátni, hogy a szocialista országok közötti sokoldalú gazdasági együttműködés fejlesztésének egyik élet feladata a szabványosítás. A szocialista or-

szágok közös szabványainak kidolgozása már éveket ezelőtt elkezdődött a KGST egyes állandó bizottságaiban és a szabványügyi intézmények között. Összesen mintegy 270 egyeztetett szabvány jött így létre. Tavaly a KGST XVI. ülésén a KGST létrehozta a szabványügyi állandó bizottságot, s megteremtették a szervezeti feltételeket a tagországok szabványainak következetesebb egységesítéséhez. Az utóbbi fél évben ez a munka is meggyorsult, s eddig összesen 75 téma (transzformátorok, villamos vezetékek, szigetelések stb.) szabványosításában állapodtak meg.

Az új, közös szabványok kidolgozása

nem egyszerű mechanikus feladat,

számba veszik a tudomány és a technika legújabb vívmányait, hogy az új szabvány minél inkább szolgálja az anyagtakarékosságot, a súlycsökkentést, a minőségjavítást, a gazdaságos gyártást és a munkamegosztás korszerű követelményeit.

Ugyancsak a XVI. ülésen határozták el a KGST közös szabványügyi intézetének felállítását. Az intézet, amely Moszkvában székel majd, különböző kutatásokat, kísérleteket végez a szabványosítás tudományos műszaki és gazdasági kérdéseinek elvégzésére. Az intézet feladatának javasoljuk többek között az ipari és a háztartási villamos készülékek egységes érintésvédelmi előírásainak, az automata elemek szabványosítási rendszerének kidolgozását, a csomagoló eszközök méreteit, a korrózióvédelem és a klímatiszítás szabványainak egységesítését.

A nemzetközi munkamegosztás lecsökkentésével arányo-

san növekszik a KGST-országok közötti külkereskedelmi forgalom. Azt, hogy egyik állam milyen méretű, választékú, minőségű stb. nyersanyagot, félgyártmányt, szerelési egységet (csapágyat, villanymotort) és kész terméket szállít a másiknak, nem dönthetik el az adott üzem vezetői, sem a termelőberendezések éppen meglévő színvonala. Csak szigorú, objektív kritériumok, a szabványelőírások. A külkereskedelmi szervek az áruk átvételénél nem egyezkednek, hanem egyetlen körülményt vizsgálnak: megfelel-e a termék a nemzetközi előírásoknak?

Aligha lehet ez másként, ha komolyan vesszük a nemzetközi munkamegosztást. Képzelnék csak el, hogy máshol gyártják a traktort, mint a hozzá kapcsolódó munkagépet. A traktor csak akkor lesz használható, ha biztosítva van az általa meghajtott munkagép csatlakozása, a horonytengely és a horonyszám szabványosításával. — Ugyanílyan szigorú szabványelőírásokra van szükség a különböző szerelési egységeknél, csapágyaknál, csavaroknál, csapszegek-nél, autovillamosoknál, cikkek-nél stb. Lényegében tehát a szocialista országok tervegyeztetésének sajátos eszköze a nemzetközi szabványosítás.

A korszerű nemzetközi szabványok

minden országban és minden üzemben közvetlenül serkentenek majd a műszaki színvonal emelésére, a szervezetség és a technológia javítására, a fegyelem megszilárdítására. Mert amikor a kooperáció lép a nemzetközi keretek közül, nemcsak a határidőkkel, hanem a minőséggel, technológiai fegyelemmel szemben is egyre növekszik a szigor. A nemzetközi kooperáció aligha tűri el a pontatlanságokat, a csereszabotosságot hiányát, az alkatrészek utólagos illesztgetését és a főleges javításokat.

Kovács József

Húsvét Egerben

Eger, fürdőváros, még szerencse, hogy a vize meleg, győzze az ember ruhával...

A higgadtabb vérmérsékletűek halk szerencsekívánattal kísért locsolkodása: egy búcsúpohár. (Mészáros Ilona fotóriportja)

TÁRSAIKAT LOPTÁK MEG

Egészséges gondolkodású, becsületes ifjú emberek az ország legkülönbözőbb tájairól kerülnek össze, s egyetlen életük egy részét a kollégiumokban és diákszállókban együtt töltik. Úgy, mint a családokban.

Családokban, ez nemcsak azt jelenti, hogy közös a borotvaszappan, hogy nem szégyellősek leteremteni azt, aki éjfélkor rádiózik. Jelenti azt is, hogy szurkolnak egymásnak a vizsgaidőszakban, tördönek egymás gondjait, igen gyakran a szórakozásukat is együtt találják meg.

Ezekbe a családokba — nehézzé meggátolni — néha bekerülhet egy-egy arra méltatlan ember is. Ilyenkor fordul elő, hogy valaki hiába keresi a

karóráját, valakinek a zsebéből eltűnik, például a kétheti vacsorapénz.

A diákközhöz és egyetemi fegyelmi bizottságok ilyen ügyeket tárgyalnak a napokban, Maróti László, Goóz Péter és Gyöngyösi Gábor fegyelmi ügyét. Mindhármuk loptak. Diáktársaik lopták meg, s közülük Maróti még abban sem zavartatta magát, hogy külföldi kollégája valutájához nyúljon.

A fegyelmi bizottságok az említettek bűnösségét a rendőrség és a diákközhöz vezetőse által kiderített tények alapján állapították meg. Úgy tűnhet, felesleges ezt külön ideírni. Pedig nem szószaporítás, az áll mögötte, hogy háromjuk közül csak Gyöngyösi volt hajlandó beismerni bűnösségét, minden különösebb bizonyítás nélkül. Goóz még azután is igyekezett megtevéstetni a rendőrséget, amikor már nem volt kétséges, hogy társának a pénze az ő révén tűnt el.

A diákközhöz lakói mélyesen elfélik Goóz, Maróti és Gyöngyösi tettét. Ez tükröződik abban, hogy mindhármukat kizárták maguk közül — a KISZ-ből is, a diákközhöz-ből is. Az ügy minden részletének napfényre derítéséhez példamutató határozottsággal járultak hozzá a szobaközösségek.

Gyöngyösi, illetve Goóz és Maróti ügyéről azonban mint külön kérdésekről beszélnek a

hallgatók. Az utóbb említetteket már korábban is úgy ismerték, mint könnyelmű, adósságot adósságra halmozó embereket. Goóz Péter lopási ügyének kiderülése idején 800 forint körüli összeggel tartozott, Maróti 1000-rel.

Gyöngyösi Gábor korábbi magatartását ilyen vonások nem jellemezték. A diákközhözban egyenes, segítőkész embernek ismerte mindenki. Szerették. S amikor kiderült, hogy ő az óralopás tettese, érthető volt a megdöbbenésük. A közösség, amely helyesen látja és elítéli tettét, ugyanakkor segíteni is akarja Gyöngyösi abban, hogy magára találjon: az alapszervezeti KISZ-taggyűlés kérte az állami fegyelmi bizottságot, hogy vegye figyelembe korábbi hibátlanságát. Tegye lehetővé, hogy befizesse egyetemi tanulmányait.

A fegyelmi bizottságok határozata szerint Maróti Lászlót, Goóz Pétert négy félévre eltávolították egyetemünkről Gyöngyösi Gábor befizeszheti az utolsó félévét, de minden szociális támogatást elveszített.

A hírek itt talán vége is lehetne. De egy gondolat még ide kívánkozik: — hasznos lenne, ha a szobaközösségek még jobban ügyelnének folyton kimaradózó, kölcsönkéregető tagjaikra. Megállítanák őket azon az úton, amely végül szobataisuk kabátzsebéhez vezet.

Torma Imre

A KISZ VB Kultúrosztálya és a Közgazdász irodalmi pályázata a következőképpen zárult:

- I.: Rendkívüli hőmunkás című novella, írója Harcsa Tomaj.
 - II.: —
 - III.: Fialatok kórusa, versek (írója Laurencsits Gábor), és a „Saul” jellegre beküldött versek.
- Dicséretet érdemel a „Próbálkozás 1963” jellegű beküldött „Reklám” című novella, különösen stílusért. A pályázatra beküldött egyéb művek színvonala jóval alatta marad az igényeknek, ezért sem az újságban, sem a művészeti csoportok munkájában hasznosítani nem tudjuk.

Izák Péter

Félelmetes probléma az elhelyezkedés?

A negyedévesek számára már nem tart sokáig az egyetem. Közélednek az államvizsgák, nőnek az elhelyezkedési gondok. Akiik társadalmi ösztönzők, azoknak ez nem okoz különösebb problémát, de mi lesz a többiekkel?

Van-e ok izgalomra, félelemre? Ezekre a kérdésekre próbálunk választ adni a kereskedelmi kar dékáni hivatalában és a belkereskedelmi tanszéken kapott felvilágosítások alapján.

Az igények

az idén is felülmúlják az egyetem kínálatát. Így lehetőség van arra, hogy a hallgatók több állás közül válogathassanak. Állásokat azonban csak olyan vállalatoknál lehet elfoglalni, amelyek — a Minisztertanács rendelete értelmében — idén végző közgazdász foglalkoztatására státusz igényeltek és kaptak.

Minden ellenkező híreszteléssel szemben, nem „műszá-

fióleg a jelenlegi második- és elsőévesektől várjuk, hogy éljenek az adott lehetőségekkel, a KISZ-munka további javítására.

Az elhangzott véleményeket sokat foglalkoztak a passzívizálás kérdéseivel, mint a felmerült problémák egyik fő gyökerével. Véleményünk szerint, mivel minden politikai munka, s így a KISZ-munka is, egyben nevelőmunka, e kérdés is ide tartozik. Ha ezt a nevelőmunkát az aktív tagok jól végzik el, úgy a passzívizáció száma a lehető legalacsonyabb szintre szorítható vissza. E kérdés megoldása kulcsot ad több más probléma megoldásához is, hogy ezáltal még színvonalasabbá tehesük KISZ-szervezetünk munkáját.

Kéthly Katalin

vidékre menni. Nincs semmiféle meghatározott keret arra vonatkozólag, hogy hány embernek kell vidéken dolgoznia. Természetesen azonban, hogy a vidéki hallgatók egy része az egyetem elvégzése után is vidéken dolgozik majd.

Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy vidéken sokkal kedvezőbbek a lehetőségek, mint a fővárosban.

Az egyetem ügyel arra, hogy a végzett hallgatók

képzettségüknek megfelelő

helyre kerüljenek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a gyakorlat megismerése céljából az első hónapokban nem kell sokféle, esetleg „lealázó” munkát elvégezni. Nem lehet jó vezető az, aki nem ismeri annak a munkának gyakorlati oldalait, amelyet irányít. Hatványozottan vonatkozik ez a kereskedelemre, ahol nagyon sok a régi — a gyakorlati

Néhány példa

is azt bizonyítja, hogy érdemesebb becsületesen és szorgalmasan dolgozni, mert a megbecsülés nem marad el. A három éve végzetek közül Csáki Attila a Nőruha Nagykereskedelmi Vállalat tervosztály-vezetője, Utri Imre és Jámbor István a Belkereskedelmi Minisztériumban előadók, Szukics Mária a Belkereskedelmi Kutató Intézet munkatársa. Az egy éve végzett, most 23 éves Harbula Gyula a kecskeméti Aranyhomok Szálló vendéglátó részének vezetője. Lehetőség van bőven, csak ki kell használni azokat!

Twist a heverőn

MI A VÉLEMÉNYE?

A Nemzetközi Diákszövetség lapjának új kérdéssorozata

A kérdésekre angol, német, orosz, francia, arab és spanyol nyelven lehet beküldeni a válaszokat a következő címre: WSN QUIZ — Prague 2 — Vocolova 3 — Csehszlovákia. A legjobb válaszok beküldői között minden hónapban

50 díjat sorsolnak ki, 1963. novemberében pedig 3 nagydíjjal jutalmaznak a szerencsés nyerteseket. A Welt Studenten Nachrichten (World Student News) kérdéssorozatának minden alkalommal értékes díjak voltak. Érdemes pályázni!

Kérdések a következők:

1. Miképp határozza meg a világot, amelyben él?
2. Hogyan képzeled el a személyes szabadságot?
3. Van-e helye korunkban a romantikának?
4. Mi a felfogása a szerelemről?
5. Mit vár a művésztől?
6. Szokta-e magát időnként egyedül érezni? Ha igen, miként próbálja leküzdeni?
7. Véleménye szerint mi a siker elérésének feltétele?
8. Miért tanul?
9. Mi a véleménye, hasznos-e az Ön tevékenysége?
10. Mi a véleménye erről a kérdéssorozatról?

MENZAI KALAND

Kezdeni szeretném mindjárt azzal a kellemes meglepetéssel, amely április 4-én ért, ebédelés közben. A fogások kombinációja és elkészítése a hagyományoktól eltérően egészen kitűnő volt. A választék bősége meg egyenesen meghatótt, noha, az erre a célra odakészített néni, majánem a kezemre ütött, amiért a csirkéhez salátát is akartam vinni. Mindazon által bátran állíthatom, hogy a menza is méltón ünnepelte meg nemzeti ünnepünket, amelynek, sajnos, évente csak egyszer van évfordulója.

Sokkalta izgalmasabb az az eset, amelyet a következő napok egyikénél éltem át. Alvas és négy teljes darab nápolyi volt a vacsora, amit jobb híján el is fogyasztottam volna, ha a sors meg nem foszt ezen szándékától. Kitűnő étvágyal álltam hozzá az étel fogyasztásához, amikor az első néhány falat után, nem lévén az asztalomon tiszta pohár, a konyhába mentem poharat mosni. Alig egy fél perc múlva visszatérve asztalomhoz, borzadály futott rajtam végig: a négy szem nápolyi belehajigálva a vadasba, s az ÜVV jó humorú alkalmazottja éppen egy másik tálkát igyekezett vacsorám közepébe helyezni, amikor megrendülve melléje léptem. Illedelmesen elnézést kértem a zavarásért, és megkérdeztem, kinek vissza a vadasomat. Tágranyit szemérről arra következtem,

hogy nincs tisztában a helyzet fonakásával, ezért elmeséltem neki, hogy ez az én vacsorám és én csak poharat mosni mentem a konyhába. Erre a következőképpen riadtam, szörnyű felháborodással: „Minek mászkálj el a helyéről! Most már mind-egy! Múkor ne mászkáljon el a helyéről!” — és ezzel elfordult. Én azonban nem vagyok nyim-nyám gyerek és bevalóltam neki, hogyha nem hoz nekem másik vacsorát, rögtön szólok Margit néninek. Erre ő megszeppent és kisvártatva hozott egy feladag vadast. A mennyiségi megrövidülést mégcsak elviseltem, mivel úgy sem kedvelem a vadast, ám a nápolyit nagyon hiányoltam és így szóltam: „Egy kis nápolyit nem kapok az elázott helyett?” Erre ő: „Na, ne viccelődjön! Mit képzel?! Mondtam már, hogy máskor ne mászkáljon el a helyéről!”

Hiába mondtam, hogy a kancsóból nem ihatok, mert az nem illik, védekezésem nem talált meghallgatásra.

Kedélyes természetemhez híven, nem csináltam nagy kérdést az elmaradt vacsorából. Inkább azon kezdtem elmélkedni, milyen legyőzhetetlen a szokás hatalma. A lelkiismeretes menzai alkalmazottak mindenképpen igyekeznek hibátlanul végezni munkájukat, de annyira megszokták a kiadós maradékokat, hogy föl sem tűnik nekik egy-egy alig érintett tányér. Arról már alig merek szólni, hogy állítólag a tiszta poharak elkészítése is az ő profiljukba tartozik.

— Szőlősy —

Közgazd. Egy.—Pesterzsébeti Építő II. 10:2.

Riválisunk második csapatával, a lehető legjobb összeállításban játszottunk. Nagyarányú győzelmünk teljesen indokolt volt. Minden játékos tudása legjavát adta a mérkőzésen és ezzel a győzelmünkkel a biztos második helyet foglaltuk el. Még egy elmaradt mérkőzésünk van. Ha ezen a mérkőzésen sikerül a 8 1/2 pontot szereznünk, megnyertük a bajnokságot.

A csapat pontjait Pusztaházi, Juhos, Ligeti, Monigl, Gyetvai, dr. Csanády, Baricz, dr. Solymár, Velenyak (1—1) és Pataki, Király, (1/2—1/2) szerezték.

— li —

Tanuljunk a diákothontól!

A Rudas László utcai diákothontól van szó. Jó néhány lakóját ismerem és viszonylag gyakran fordulok meg ebben az épületben. Talán ennek köszönhető, hogy sikerült többet megfigyelnem, mint a futó látogatóknak, hogy megláttam azt is, amin másnak nem akad meg a szeme. Mint a Mező Imre kollégium lakója könnyedén tudtam összehasonlítani tenni egy leány diákothont és egy alig néhány hete átszerveződött „kollégiumpalánta” között. Nem oktató hangsúllyal írom, amit írok. Ránk, a Makarenkó utcai kollégium lakóira csak most ró igazán nagy feladatot a hibák kijavítása. Tulajdonképpen ezt a törekvést szeretném ezzel a néhány sorral is elősegíteni, amikor a Rudas László utcai diákothont közösséget állítom példaként a mi kollégiumunk lakói elé.

Amikor nemrégiben a diákothontban jártam a lányok nagy része többek között példáuló tisztaságszeretetről tett tanúságot. Több, mint negyed-órát álltam a porta előtt és jól esett látni, ahogy minden hazatérő lány gondosan letörölte a cipőjét, mielőtt felszélre indult volna a lépcsőn. A társalgóban imponáló rend uralkodik. Ha valaki széket, vagy asztalt visz el a helyéről, később ugyanoda visszateszi, az asztalon eligazítja a terítőt, hamutartót. A falak olyan tiszták, mintha nap mint nap újra lennének festve. Pedig ez már több mint egy éve történt. De a lányok tudnak rá vigyázni. A klubban televíziót néznek vagy tanulnak. Belépve mindjárt a falujátszóra téved a tekintetem, böngészni kezdek. Valaki Andre Rimbaut halálának évfordulójára írt megemlékezést a költőről, kitűnő stílusban, névtelenül. (Nálunk év eleje óta nem tudtam ilyesmit felfedezni, noha közel háromszor annyian lakunk a kollégiumban.) Általában minden helyiségben csend van, szinte nem is esik hangos szó, a több tagú társaságok is csak sügva beszélgetnek.

Apróságnak látszik szinte minden egyes megfigyelés.

Kényes, de fontos

Jó néhány hónapja vagyok a Mező Imre kollégium lakója, és eddigi tapasztalataim alapján azt hiszem joggal állapíthatom meg: baj van a közösséssel. A kultúrát viselkedés iratlan szabályai szerint a fiatalok a lányt, a fiatalabbakat az idősebbet kell előre köszönteni, és a köszöntőnek az üdvözlést illendően fogadni. Nem ilyen természetes ez azonban jó néhány lakótársunk számára. A fiatalabbak nem tartják kötelességüknek köszönni az idősebbnek, az idősebbek pedig sokszor lekezelően, vagy sehogysem fogadják a nekik szóló üdvözlést. Pedig a legkevésbé sem megerőltető az az egy-két szót szívéllyességgel párosítani. Érett egyetemisták vagyunk, akik rövidesen, vagy néhány év múlva szigorúbb fegyelmi munkahelyeken fogunk dolgozni, ahol viselkedése után éppúgy bírálják az embert, mint munkája alapján. Igyekezni kellene mindenkinek önmagára nézve is kötelezőnek érezni azokat a konvenciókat, amelyeket az életben fokozottan elvárunk tőle. A köszönet pedig a legalapvetőbb illemszabály.

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 6.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkesztő: Bügre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

Kosárlabda

Szegeden kezdtük!

A kosárlabda NB II-ben megkezdődtek a mérkőzések. Egyetemünk első ellenfele a táblázat második helyén álló Szegedi Postás volt. A főiskolai bajnokság elődöntőjében pedig a SZEAC csapatával játszottunk. IGY csapatunkra az a nehéz feladat várt Szegeden, hogy továbbjussunk a

főiskolai bajnokságban és győzelemmel kezdjük az idényt az NB II-ben. A bajnokság téli szünetében a játékosok igen komolyan vették az alapozó, majd a felkészülési edzéseket. Tehát reménykedve indultunk a kétnapos szegedi túrára. Első mérkőzésünket a SZEAC ellen játszottuk.

Közgazd. Egy.—SZEAC 61:58 (33:27)

A csapat összeállítása a következő volt: Szepes, Frenreisz (9), Luther (2), Sörös (16), Gombocz (10).

Csere: Szalagsi, Bartha (3), Puskás (6), Szegedi (15), és Szijjártó.

Nagyon izgalmas mérkőzés, nehéz küzdelem volt. A mérkőzés folyamán komoly előnyt egyik csapat sem tudott kihozni. A kosarak felváltva estek. A befejezés előtt 12 másodperccel 55:55 volt az eredmény. A SZEAC idót

kért. Aztán... aztán Sörös bedobta a győztes kosarat. Megnyertük. A játékosok lelkesedése és szív-lélek játéka döntő volt.

Átlagon felüli teljesítményt Sörös, Frenreisz és Gombocz nyújtott, de a győzelem, a csapat egészének érdeme. Bejuttottunk a legjobb nyolc közé. A következő ellenfél a BEAC csapata.

Másnap a Szegedi Postás következett.

Szegedi Postás—Közgazd. Egyetem 76:62 (30:35)

A következő összeállításban játszottunk: Szepes (4), Réb, Luther (16), Sörös (13), Gombocz (5).

Csere Frenreisz (15), Szegedi (4), Puskás (2), Bartha, Szász (3).

Az első félidő után nyertünk és ekkor felcsillant a győzelem reménye. Sajnos, ebből a reményből nem lett valóság. A második félidő ei-

ső öt percében az öt pont előnyből 12 pont hátrány lett. A kulcsemberek nem tudták megismételni az előző napi teljesítményüket. A csapat a második félidőre mind taktikailag, mind fizikailag elfáradt.

Jók: Luther, Frenreisz. A szegedi túra tehát 50 százalékos sikerrel zárult.
Magyarai Sándor

Országjáró pénzügyesek

Szereted az újat? Szereted az ismerős hangulattal visszatérőt? Szereted az országút szürke szalagját faló rohanást? Szeretsz utazni, élni? Gyere velünk — tudjuk nem bánod meg!

AZ ELŐKÉSZÍTÉS

tökéletes volt. Már hetekkel az indulás előtt gondterhelten összehajló fejek jeleztek, hogy monstre-kirándulással akarnak búcsúzni az országjáró pénzügyesek.

Gyűlte a hivatalos papírok, engedélyek és elutasítások: graffitceruza többszörösen radirozott vékony vonala kísérte az autótérképen az útirányt.

Első nap: Budapest—Eger—Lillafüred—Miskolc—Sajószentpéter—Jósvafő—Aggtelek.

Második nap: Aggtelek—Jósvafő—Miskolc—Szerencs—Sárospatak—Sátoraljaújhely, Füzáradvány—Széphalom—Sárospatak.

Harmadik nap: Sárospatak—Szerencs—Tokaj—Tiszalök—Tiszavasvári—Hajdúböszörmény—Debrecen.

Negyedik nap: Debrecen—Hajdúszoboszló—Püspökladány—Karcag—Szolnok—Cegléd—Budapest.

Filozófusbarátunk szerint ilyen út marokra fogható egységes élmény. Lazára eresztve az ujjakat, kihull belőle az érdektelen, s ami belül marad kitörölhetetlenül sajátod.

Hát igen, de azért hadd tegyünk hozzá valamit. Nem mindig fennkölt dolog az a maradék, gyakrabban a földhöz tapadó valóság.

1. Éjszaka Jósvafőn

Lovagias nemzet a magyar. A rendelkezésre álló kevés számú ágyat úri gesztussal lányainknak adományoztuk, magunk pedig egy szénapajtaban vonultunk vissza. Örömmel marasztalt télies tavaszunkban, nulla fok kezdő hőmérséklettel. Nem használt semmi! A háromszoros öltözék, a megismételt fedélceci, a méternyire púpozott széna. Fogvacogva született a költemény:

Amundsen úgy szerette, úgy szerette a jeget, Jeges mezőkön töltött hosszú, hosszú éveket. De vitt magával forró teát, takarót, Mert imádta a nyelvizasztó meleget.

Amundsen tárfütéses sátra, sátra de remek. Nem pajta, villa, széna, szalma között hentereg.

A fű nem csípte, rúgta, szúrta, vágta, A bundájában aludhatott eleget.

A refrén lassú és vontatott, ahogy a kutyák ugatták a fiúknkbe:

Hej, de messzi van a reggel, Hej, de soká kelhetünk fel. Brrrr!

2. Füzér vára

Úgy néz szét a tájon, mint egy fejfel magasabb a többi ember fölött. Azt mondják meg lehet közelíteni turista úton is, mi azonban vad rohammal indultunk tuskés bokrai és függőleges sziklafalai ellen, s az elsőnek felérő csodás illúziókban ringathatta magát: Eggedül az omlott bástya szélén, mint a csaknem horizontig nyúló táj morc ura, aki keserű maliciával hallja az egyre közeledő barbar csatazajt, mert tudja, hogy elveszik birodalmát — az illúzióit.

3. Az aggteleki cseppkőbarlang

Az álmodó kisgyermek színes tintáit cseppkövekre öntötte. Reflektorokat állított eléjük és állatokról nevezte el őket.

A komor, művelt felnőtt pedig mitológiai hasonlatokat keresett, Acheront látta és obulust adott Charonnak, a Styx révészének.

Cseppkőtől áradó folyó fut a kövek között. Elbukik. Futása megtörik sziklapárkányokon. Habot ver, ahogy sietve lezúdul a mélybe... Mintha szólna is. Lehet, hogy álmodom.

Acheron keresi párját. Kutató tekintete a lehellő cseppeken remeg. Panaszos szava csendül a köveken. Lehet, hogy csak én, más nem érti meg: O, Styx...

A Styx halott mesék között siet feléje, Medrét kitarja, örvénylő nászuk tiszta Szerelmük beteljesülve fogadja magába A szikla.

Általános ováció és hangulatváltás

Éljen a Beruházási Bank, mert autóbussza van neki! Hála és dicsőség a jovialis hatóságoknak, akik túltéve magukat adminisztráció és bürokrácián pecsételték, aláírtak és engedélyeztek. Éljen a tokaji bor!...

Menjünk haza, tanulni.

Vers: Laurencsits Gábor

Próza: Marinovich Endre

Foto: Dányi Pál